

COLLECTION OF SCIENTIFIC PAPERS

ISSUE
№15

1ST INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE

GLOBAL TRENDS IN SCIENCE, TECHNOLOGY AND ECONOMY

APRIL 16-18, 2025
GRAZ, AUSTRIA

INTERNATIONAL SCIENTIFIC UNITY

1st International Scientific and Practical Conference
**«Global Trends in Science, Technology, and
Economy»**

Collection of Scientific Papers

April 16-18, 2025
Graz, Austria

UDC 01.1

Global Trends in Science, Technology, and Economy: Collection of Scientific Papers "International Scientific Unity" with Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference. April 16-18, 2025. Graz, Austria. 328 p.

ISBN 979-8-89704-984-4 (series)

DOI 10.70286/ISU-16.04.2025

The conference is included in the Academic Research Index ReserchBib International catalog of scientific conferences.

The collection of scientific papers "International Scientific Unity" presents the materials of the participants of the 1st International Scientific and Practical Conference "Global Trends in Science, Technology, and Economy" (April 16-18, 2025).

The materials of the collection are presented in the author's edition and printed in the original language. The authors of the published materials bear full responsibility for the authenticity of the given facts, proper names, geographical names, quotations, economic and statistical data, industry terminology, and other information.

The materials of the conference are publicly available under the terms of the CC BY-NC 4.0 International license.

ISBN 979-8-89704-984-4 (series)

© Participants of the conference, 2025

© Collection of Scientific Papers "International Scientific Unity", 2025

Official site: <https://isu-conference.com/>

Mykytenko I. USE OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF TEACHING FOREIGN LANGUAGE GRAMMAR.....	240
Танська В., Кучерук А. ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ..	242
Pasichnyk M. ESSENCE OF THE CONCEPT OF MULTILINGUAL COMPETENCE AS GOALS AND CONTENTS OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES TO STUDENTS OF TEACHER-ENGINEERING SPECIALTIES.....	245
Невмержицька В.В., Бондар І.О. МЕТОДИКА РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ВАДАМИ МОВЛЕННЯ.....	247
Пономаренко Т.О., Науменко М.С. ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ УПРАВЛІНСЬКОЇ ТВОРЧОСТІ МАЙБУТНІХ КЕРІВНИКІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	249
Ковальчук С.О., Корнєєва О.М. ЕТИМОЛОГІЯ ДЕЯКИХ НАЗВ МЕДИЧНИХ ПРЕПАРАТІВ.....	255
Шовкопляс Ю., Каніболоцька О. ВИКЛАДАННЯ ІСПАНСЬКОЇ ЯК ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ТА ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ: ПЕРСПЕКТИВИ Й ВИКЛИКИ.....	256
Долінчук І.О., Гарбузюк А.Р. ШЛЯХИ СПІВПРАЦІ АСИСТЕНТА ВЧИТЕЛЯ З БАТЬКАМИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ.....	259
Tilniak N. THE IMPACT OF THE INTERNET ON STUDENTS' COMMUNICATIVE COMPETENCE.....	261
Дядюра Г.М. МОВНІ ЗАСОБИ ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ЗНАНЬ І ФОРМУВАННЯ НАУКОВОГО ТЕКСТУ.....	263

Список використаних джерел

1. Іншаков А. Є., Іншакова І. Є. Спеціальна методика розвитку мовлення дітей з ТПМ. Кривий Ріг: КДПУ. 285 с.
2. Богуш А. М. Методика розвитку мовлення і навчання рідної мови дітей раннього і дошкільного віку / А. М. Богуш, Н. В. Маліновська. - К. : Видавничий Дім "Слово", 2021. - С.225-254.
3. Марченко І. С. Спеціальна методика розвитку мовлення (логопедична робота з корекції порушень мовлення у дошкільників). Навчальний посібник. К.: Слово. 2019. 312 с.

ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ УПРАВЛІНСЬКОЇ ТВОРЧОСТІ МАЙБУТНІХ КЕРІВНИКІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Пономаренко Тетяна Олександрівна

доктор педагогічних наук, професор

Науменко Марина Сергіївна

викладач

Кафедра дошкільної освіти

Київський столичний університет імені

Бориса Грінченка

У контексті підготовки керівників дошкільної освіти з орієнтацією на європейські, світові освітні стандарти, відчувається гостра необхідність у формуванні управлінської культури керівників як цілісної, інтегрованої, складної за змістом професійної якості, основою якої є управлінська компетентність. При цьому важливою характеристикою управлінської культури керівника, на відміну від його управлінської компетентності, є управлінська творчість. Формування управлінської культури неможливе без розвитку управлінської творчості як цілісного психологічного утворення особистості.

У ряді досліджень вивчалася проблема формування управлінської культури фахівців різних освітніх галузей: керівників школи (Л. Васильченко) [1]; вчителів як майбутніх менеджерів освіти (А. Губа) [3]; керівників загальноосвітніх закладів (С. Корольок [5]; В. Медведь [6]). Однак проблема розвитку управлінської творчості майбутніх керівників дошкільної освіти, як компонента їх управлінської культури, не була предметом спеціального наукового дослідження.

В контексті дослідження особливостей формування управлінської творчості в майбутніх керівників дошкільної освіти основоположними є теорії психології розвитку: гуманістичної, в якій особистість розглядається як унікальне утворення, спрямоване на повну самореалізацію власного «Я» (К. Юнг [10]); поведінкової, відповідно до якої творчий акт особистості визнається

детермінованим ззовні, а структура особистості розглядається як ієрархія соціальних навичок і рефлексів (Б. Скіннер [13]; Е. Торндайк [14]; Д. Ватсон [15]); когнітивної, в рамках якої визнається можливість людини самій конструювати власне життя й визначати лінію власної поведінки (Ж. Піаже [12]; Д. Болдуін [11]).

У ряді досліджень вивчалися якості творчої особистості (В. Моляко [7]; С. Сисоєва [9]). Визначено основні характеристики творчої особистості (В. Моляко [7]: здатність творити щось нове, неповторне, прогресивне; наявність системної соціально-творчої діяльності людини на основі актуалізації творчих здібностей; сформованість мотиваційно-творчої активності. Окреслено її базові якості: активність, сконцентрованість уваги, висока вразливість, розвинене сприйняття, здатність фантазувати, високий інтелект тощо (С. Сисоєва [9]).

На засадах концепції структурної організації особистості виявлено (О. Семенов) [8] характеристики творчо спрямованої особистості: система стійких мотивів до творчої діяльності, творча спрямованість; творчий досвід, індивідуально-типологічні особливості (характер, темперамент, здібності), в результаті чого показником і рушійною силою творчо спрямованої особистості визначено творчу активність.

На основі аналізу наукової літератури, зокрема результатів ряду досліджень (В. Моляко [7]; О. Семенов [8]; С. Сисоєва [9]), ми визначили значення та сутність управлінської творчості керівників дошкільної освіти. При цьому ми враховували, що досягнення високого рівня розвитку дошкільної освіти можливе за умови ефективного управління означеним процесом. Ефективність управлінської діяльності керівників багато в чому визначається її творчим характером, управлінською творчістю. Управлінську творчість керівників дошкільної освіти ми розглядаємо як найвищий рівень прояву цілеспрямованої професійної управлінської діяльності, що характеризується новизною й соціально значущою спрямованістю. Управлінська творчість актуалізується в пошуку оптимального, унікального, авторського варіанту вирішення проблем; прийнятті нестандартних управлінських рішень; індивідуальністю (ментальністю) стилю управлінської діяльності з урахуванням соціальних запитів, потреб усіх учасників освітнього процесу.

З метою перевірки отриманих в ході теоретичного дослідження результатів проведено емпіричне дослідження. В дослідженні брала участь група студенток-магістранток спеціальності «Дошкільна освіта» (денна й заочна форми навчання; всього – 98 осіб). В якості методів дослідження використовувалося анкетування та виконання діагностичних завдань. Зміст питань анкет, завдань визначався на основі вивчення та аналізу теорії й практики управління діяльністю закладів дошкільної освіти.

Зміст п'яти питань анкети для студенток-магістранток було таким: 1) «У чому, на Ваш погляд, полягає сутність поняття «управлінська творчість керівників дошкільної освіти?»»; 2) «Чи притаманна Вам така професійна якість як «управлінська творчість керівників дошкільної освіти?»»; 3) «Який рівень розвитку управлінської творчості в галузі дошкільної освіти Вам притаманний:

достатній, не зовсім достатній, недостатній? (необхідне підкреслити)»; 4) «Наскільки ефективним Ви вважаєте освітній процес щодо формування управлінської творчості майбутніх керівників дошкільної освіти в закладі вищої освіти: ефективним, недостатньо ефективним, неефективним? (необхідне підкреслити)»; 5) «Які Ваші пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу з метою формування управлінської творчості майбутніх керівників дошкільної освіти в умовах закладу вищої освіти?».

Виконання діагностичних завдань також здійснювалося в умовах анонімності. Зміст діагностичних завдань.

Діагностичне завдання 1. Запропонувати якомога більше різних форм мотивування педагогів закладу дошкільної освіти з метою стимулювання ефективності їх професійної діяльності, які були Вами використані в період управлінської практики в районних управліннях освіти.

Діагностичне завдання 2. Запропонувати Ваші авторські, педагогічно доцільні, оригінальні формулювання принципів діяльності педагогічного колективу закладу дошкільної освіти, що зумовлюють ефективну реалізацію його освітнього процесу.

Аналіз результатів дослідження рівня й особливостей розвитку управлінської творчості майбутніх керівників дошкільної освіти дозволяє засвідчити наступне. На перше питання анкети відповіли всі респонденти. Було виявлено 16 формулювань, відповідних науковому визначенню змісту досліджуваного поняття. У 54 респондентів виявлено не зовсім відповідне науковому визначенню розуміння сутності поняття «управлінська творчість керівників дошкільної освіти». У 28 респондентів виявлено не відповідне науковому визначенню розуміння сутності досліджуваного поняття.

На друге питання анкети «Чи притаманна Вам така професійна якість як «управлінська творчість керівників дошкільної освіти?» всі респонденти відповіли ствердно: «Так, притаманна».

Результати аналізу відповідей на третє питання анкети свідчать, що 24 респондента вважають рівень розвитку власної управлінської творчості достатнім; 55 респондента – не зовсім достатнім; 19 респондентів – не достатнім.

Аналіз відповідей на четверте питання анкети дозволяє констатувати, що 36 респондентів вважають освітній процес з метою формування управлінської творчості майбутніх керівників дошкільної освіти в умовах закладу вищої освіти ефективним; 41 респондент – недостатньо ефективним; 21 респондент – неефективним.

Аналіз відповідей на п'яте питання анкети дозволяє зробити висновок про те, що респонденти запропонували 401 відповідь (від двох до чотирьох відповідей у кожній анкеті) щодо вдосконалення освітнього процесу з метою формування управлінської творчості майбутніх керівників дошкільної освіти. 18 респондентів на питання не відповіли. Найбільша кількість респондентів (118) вказує на необхідність підвищення практичної підготовки майбутніх керівників. Необхідність більш ефективного використання інноваційних педагогічних технологій констатують 67 респондентів. 63 респондента визначають потребу

більш ефективного використання інтерактивних форм і методів навчання; 31 респондент – проблемних ситуацій; 26 респондентів – обміну професійним досвідом між учасниками освітнього процесу; 24 респондента – тренінгів; 17 респондентів – вивчення й упровадження педагогічно доцільного зарубіжного досвіду; 13 респондентів – прикладів управлінської творчості, їх результативності; 9 респондентів – рольових ігор.

19 респондентів вказують на необхідність створення більш ефективних умов для проявів управлінської творчості в навчальній і виробничій практиках; 8 респондентів – спеціальної розробки й упровадження освітньої системи для ефективного розвитку управлінської творчості; 6 респондентів – на необхідність активізації самостійної роботи студентів.

Результати аналізу рішень першого діагностичного завдання свідчать про те, що 21 респондент запропонував достатню кількість форм мотивування співробітників закладу дошкільної освіти з метою стимулювання ефективності їх професійної діяльності. Не зовсім достатню кількість мотивувань представили 48 респондентів; недостатню – 29 респондентів.

Аналіз рішень другого діагностичного завдання дозволяє констатувати, що творчо сформульовані принципи діяльності педагогічного колективу закладу дошкільної освіти виявлено в 19 респондентів. Не зовсім творчо визначені принципи – в 42 студентів. У 37 респондентів у рішеннях завдань виявлені традиційні формулювання таких принципів.

Таким чином, усі майбутні керівники дошкільної освіти, які брали участь в експерименті, вважають, що їм притаманна така професійна якість як управлінська творчість в галузі дошкільної освіти. При цьому переважна більшість респондентів: не виявила наукового, повного, не фрагментарного розуміння сутності змісту поняття «управлінська творчість керівників дошкільної освіти»; вважають рівень розвитку власної управлінської творчості не зовсім достатнім або недостатнім; визначають освітній процес з метою розвитку досліджуваної якості в умовах закладу вищої освіти недостатньо ефективним чи неефективним; пропонують певні способи його вдосконалення. Результати аналізу рішень діагностичних завдань вказують на недостатню здатність майбутніх керівників до прояву управлінської творчості в реальній управлінській практиці.

На засадах аналізу наукової літератури з метою виявлення рівня розвитку управлінської творчості в майбутніх керівників дошкільної освіти було визначено основні критерії, що розкриваються через визначені нами показники.

Когнітивний критерій з показником: знання змісту поняття «управлінська творчість керівників дошкільної освіти».

Діяльнісний критерій з показниками: застосування різних форм мотивування педагогів закладу дошкільної освіти з метою стимулювання ефективності їх професійної діяльності в період управлінської (організаційної) практики в районних відділах освіти; актуалізація принципів діяльності педагогічного колективу закладу дошкільної освіти, що зумовлюють ефективну реалізацію його освітнього процесу, в період управлінської (організаційної)

практики в районних відділах освіти.

На засадах аналізу результатів проведеного дослідження було визначено рівні розвитку управлінської творчості в майбутніх керівників дошкільної освіти за визначеними показниками.

Так, високий рівень розвитку досліджуваної якості було виявлено в студентів, у відповідях яких формулювання досліджуваного поняття відповідало науковому визначенню; які запропонували від 17 до 24 різних форм мотивування співробітників закладу дошкільної освіти, що були використані студентами в період управлінської практики в районних відділах освіти; які визначили авторські, творчі, нетрадиційні формулювання принципів діяльності педагогічного колективу закладу дошкільної освіти, на основі яких студенти здійснювали взаємодію з педагогами в період управлінської практики в районних відділах освіти.

Середній рівень розвитку досліджуваної якості виявили в студентів, у відповідях яких формулювання досліджуваного поняття не зовсім відповідало науковому визначенню; які запропонували від 9 до 16 різних форм мотивування співробітників закладу дошкільної освіти, які були використані студентами в період управлінської практики в районних відділах освіти; які визначили авторські, творчі, нетрадиційні формулювання принципів діяльності педагогічного колективу закладу дошкільної освіти, на основі яких студенти здійснювали взаємодію з педагогами в період управлінської практики в районних відділах освіти. Також середній рівень розвитку досліджуваної якості було визначено в студентів, які продемонстрували рівень сформованості одного будь-якого показника, що свідчить про середній рівень розвитку досліджуваної якості; одного будь-якого показника, що свідчить про високий рівень розвитку досліджуваної якості й одного будь-якого показника, що свідчить про низький рівень розвитку досліджуваної якості.

Низький рівень розвитку досліджуваної якості продемонстрували студенти, у відповідях яких формулювання досліджуваного поняття не відповідало науковому визначенню; які визначили від 1 до 8 різних форм мотивування співробітників закладу дошкільної освіти, що були використані студентами в період управлінської практики в районних відділах освіти; які запропонували традиційні формулювання управлінських принципів на основі яких студенти здійснювали взаємодію з педагогами в період управлінської практики в районних відділах освіти.

Результати розподілу майбутніх керівників дошкільної освіти за рівнями розвитку управлінської творчості узагальнено в таблиці 1.

Таблиця 1 Співвідношення рівнів розвитку управлінської творчості майбутніх керівників дошкільної освіти (констатувальний етап експерименту)

Рівні розвитку управлінської творчості майбутніх керівників дошкільної освіти		
достатній	не зовсім достатній	недостатній
14	49	35